

**Alteracions del llenguatge associades a altres
patologies**

Codi: 101722

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OB	3	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Carme Brun Gasca

Correu electrònic: Carme.Brun@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Les proves avaluatives es faran en català, però si l'alumne/a necessita la traducció a l'espanyol ho ha de demanar per escrit al coordinador de l'assignatura com a molt tard la setmana 4 del semestre en curs.

Equip docent

Sonia Vilaltella Verdes

Prerequisits

En aquesta assignatura es tractaran els patrons de conducta i llenguatge associats a altres trastorns, és per tant, molt recomanable que l'alumne conegui el desenvolupament evolutiu típic (incloent-hi el llenguatge) així com els trastorns de l'adquisició del llenguatge.

Donat que molta bibliografia actualitzada dels temes són articles científics en anglès es recomana que l'alumne es familiaritzi en aquesta habilitat.

Objectius

L'assignatura pretén formar l'estudiant en el coneixement de les característiques de conducta i llenguatge associades als següents trastorns: discapacitat intel·lectual, trastorns de l'espectre de l'autisme, paràlisi cerebral i

trastorns de dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat.

Quan finalitzi l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Ser sensible per entendre l'afectació global dels pacients que presentin les patologies estudiades i la influència que pot tenir en el seu entorn i el seu desenvolupament.

- Identificar les característiques de llenguatge associades a les patologies estudiades.
- Preveure les necessitats logopèdiques dels pacients que presentin aquestes patologies.

Competències

- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Demostrar que es comprèn el funcionament de la professió i l'estatus legal del logopeda.
- Demostrar que es coneixen els límits de les pròpies competències i saber identificar si és necessari fer un tractament interdisciplinari.
- Dominar la terminologia que permeti interactuar de manera eficaç amb altres professionals.
- Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Gestionar la diversitat sociocultural i les limitacions associades a les diferents patologies.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
- Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.
- Valorar de manera crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge.
3. Descriure i explicar la utilitat i les indicacions dels instruments d'avaluació del llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.
4. Emetre un diagnòstic probable, així com possibles diagnòstics diferencials, a partir de casos presentats en vídeo o a partir de la lectura d'informes.
5. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixen la participació d'altres professionals o la derivació del pacient a altres professionals.
6. Explicar el rol del logopeda en equips multidisciplinaris i el marc legal de la professió.
7. Explicar la terminologia pròpia d'altres professions relacionades amb els pacients que són subjectes de la intervenció.
8. Explicar les alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.
9. Explicar les limitacions associades a les diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com les associades a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient.
10. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.
11. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
12. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Continguts

BLOC TEMÀTIC 1 - INTRODUCCIÓ GENERAL: ELS TRASTORNS DE LLENGUATGE ASSOCIATS A ALTRES PATOLOGIES.

BLOC TEMÀTIC 2.- LA DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

- DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL:

Evolució del concepte i definició.

Perfil cognitiu i conducta adaptativa en discapacitat intel·lectual.

Llenguatge en discapacitat intel·lectual no sindròmica.

- EL LLENGUATGE I DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL SINDRÒMICA

La Síndrome de Down

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome del Cromosoma X-Fràgil

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome d'Angelman

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Williams

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Prader-Willi

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Rett

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de deleció 22q11

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

BLOC 3.-EL LLENGUATGE EN ELS TRASTORNS D'ESPECTRE AUTISTA.

Concepte i definició espectre autista.

Etiologia i prevalença

Clínica de l'espectre autista

Llenguatge i espectre autista

BLOC 4.-EL LLENGUATGE EN EL TDA-H.

Concepte i definició subtipus TDA-H.

Etiologia i prevalença

Perfil cognitiu

Aspectes de conducta

Llenguatge en el TDA-H

BLOC 5.-EL LLENGUATGE EN LA PARÀLISI CEREBRAL.

Concepte i definició PC

Etiologia i prevalença

Perfil cognitiu

Aspectes de conducta

Llenguatge en la PC

Metodologia

ACTIVITAT DIRIGIDA

- Classes teòriques i seminaris

Classes magistrals amb suport de TIC

Seminaris d'anàlisi de casos: els estudiants discutiran les tècniques d'exploració utilitzades i emetran un diagnòstic de manera argumentada.

ACTIVITAT SUPERVISADA

-Tutories: Tutories de seguiment de la realització dels treballs plantejats

ACTIVITAT AUTÒNOMA

- Lectura d'articles, redacció de treballs, estudi, etc.
- Lectura comprensiva de documents diversos (informes, protocols d'avaluació, etc) i articles
- Anàlisi de casos
- Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums

"Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària".

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	21	0,84	2, 3, 6, 8, 9, 10, 12
Seminaris	24	0,96	4, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories	2	0,08	12
Tipus: Autònomes			
Estudi, anàlisi de casos,	96	3,84	1, 3, 4, 5, 7, 11, 12

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura té la següent estructura:

- EV1: Un exàmen alliberatori de la primera part de l'assignatura durant el primer període avaluatiu, (35% nota). Tipus test amb possibilitat d'alguna pregunta oberta. Format: individual i presencial
- EV2: Un exàmen de la resta de temes de l'assignatura durant el segon període avaluatiu, (35% nota). Tipus test amb possibilitat d'alguna pregunta oberta. Format: individual i presencial
- EV3: Un exercici d'un cas pràctic la setmana 15 (30%). Presentació d'un exercici escrit sobre casos treballats a les pràctiques. Format: individual i virtual
- Es considerarà NO AVALUABLE l'alumne/a que hagi lliurat menys del 40% del pes de l'assignatura

L'assignatura està suspesa si havent presentat un 40% o més d'evidències la nota és menor de 5.

L'assignatura està aprovada quan l'estudiant té una nota mitjana de 5 o més de les evidències.

Proves de recuperació (durant el període de recuperacions) : Podran optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts

de la qualificació total de l'assignatura. Per tenir dret a les proves de recuperació l'estudiant ha de tenir almenys un 3 de nota. L'assignatura està aprovada quan l'estudiant té una nota de 5 o més a la prova de recuperació. No es podrà accedir a les proves de recuperació per pujar nota en cas d'estar ja aprovat.

No es preveu que l'alumnat de 2ª o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1 Exàmen teòric 1º parcial	35	1	0,04	2, 3, 6, 8, 9, 10
EV2 Exàmen teòric 2ª part	35	2	0,08	2, 3, 6, 8, 9, 10
EV3 Cas Pràctic	30	4	0,16	1, 3, 4, 5, 7, 11, 12

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA FONAMENTAL (Cap d'aquestes referències es pot considerar com a manual de l'assignatura)

AAVV(2006) *Síndrome X fràgil: Libro de consulta para familias y profesionales*. Centro Español de Documentación sobre Discapacidad.

BRUN,C y ARTIGAS J. (2005) *Síndrome de Angelman: del gen a la conducta*. Ed Nau Llibres Valencia. Colección Logopedia e Intervención. Serie: Patologías.

CALLEJA REINA,M (2021) *Necesidades complejas de comunicación y enfermedades minoritarias*. Mc Graw-Hill- Madrid

GARAYZÁBAL,E.,FERNÁNDEZ,M.,DÍEZ-ITZA,E (2010) *Guía de intervención logopédica en el síndrome de Williams*. Síntesis. Madrid

HAGERMAN, R.J i HAGERMAN, P. (2002) *Fragile X syndrome. Diagnosis, Treatment and Research*. The Johns Hopkins University Press. Baltimore.

LOPEZ,MA (2017) *Intervención logopédica en el síndrome de X frágil*. EOS MAdrid

O'BRIEN, G. & YULE, W. (1995) *Behavioural Phenotypes*. MacKeith Press. Cambridge University Press.

POSTIGO,E, CALLEJA,M i GABAU,E (2018) *Disability and communication*.Madrid Mc Graw Hill Education

PUYUELO et al. (1999) *Casos clínicos en logopedia 2*. Barcelona Ed Masson

PUYUELO et al. (2001) *Casos clínicos en logopedia 3*. Barcelona Ed Masson

TORRES J, CONESA MI, BRUN C (2003) *Trastornos del lenguaje en niños con necesidades educativas especiales*. Ed Ceac

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

AAIDD Asociación Americana de Discapacidades Intelectuales y del Desarrollo (2011) *Discapacidad Intelectual*. Psicología. Alianza Editorial

PEDROSA,E (2008) Criatures d'un altre planeta Barcelona. Ed. La Magrana.

Enlaces web

<http://www.ssbp.co.uk> - SSBP: Society for the Study of Behavioural Phenotypes,

<http://www.ssbp.co.uk/files/syndromes.htm> -

<http://www.fcsd.org> Fundació catalana síndrome de Down

<http://www.dincat.cat>

<http://www.nas.org.uk> National Autistic Society UK

<http://www.rett.es/>

Programari

No aplicable